

C-402/23. sz. ügy**Előzetes döntéshozatal iránti kérelem****A benyújtás napja:**

2023. június 28.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Audiencia Nacional (Spanyolország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. június 22.

Alperes:

Dimas

[OMISSIS]

[OMISSIS] [A kérdést előterjesztő bíróság és az eljárás megjelölése]

VÉGZÉS (ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALRA ELŐTERJESZTETT KÉRDÉS)

[OMISSIS] [A kérdést előterjesztő bíróság összetétele]

Madrid, 2023. június 22.

Az Európai Unióról szóló szerződés (a továbbiakban: EUSZ) 19. cikk (3) bekezdésének b) pontja, az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 267. cikk, valamint a Ley Orgánica del Poder Judicial (az igazságszolgáltatásról szóló alkotmányos törvény) 4 bis. cikke alapján szükséges az Európai Unió Bírósága által az *EUMSZ 18. cikk első bekezdésének és 21. cikk (1) bekezdésének értelmezése*, valamint a *(nagytanács) 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítéletében* rögzített doktrínájának pontosítása, amelyet a Marokkói Királyság által egy marokkói és holland kettős állampolgár kiadatására indított eljárásban felmerült helyzetben e bíróság Hollandia azon hatóságainak válaszára alkalmaz, amelyekkel a Marokkói Királyság kiadatási kérelmét közölték.

AZ ALAPÜGY TÉNYBELI HÁTTERE

- 1 A nadori elsőfokú bíróság (Marokkó) királyi ügyésze által 2016. május 24-én a keresett személy ellen kábítószer-kereskedelemben való részvétele miatt folytatandó nyomozás céljából kiadott nemzetközi elfogatóparancs alapján 2022. augusztus 7-én Tossa del Marban (Girona tartomány) elfogták Dimast, aki 1973. NUM000-án [OMISSIS] (Marokkó) született Eloy és Pilar gyermekeként, és marokkói állampolgársággal, NUM001. számú, 2031. március 2-ig érvényes személyazonosító igazolvánnyal, valamint holland állampolgársággal és NUM002. számú holland útlevéllel rendelkezik.
- 2 Dimas nem Spanyolországban él, átutazóban tartózkodott ebben az országban.
- 3 Dimast átadták a *Juzgado Central de Instrucción 5* (5. sz. központi nyomozóbíróság, Spanyolország) részére, amely 2022. augusztus 8-i végzésében megindította a kiadatási eljárást és elrendelte Dimas előzetes letartóztatását.
- 4 A nadori elsőfokú bíróság királyi ügyésze által 2022. augusztus 22-én benyújtott kiadatási kérelem 2022. szeptember 6-án érkezett Spanyolország Külügyi, Európai Unió és Együttműködési Minisztériumához, és a Minisztertanács 2022. október 4-i ülésén hozzájárult a kiadatási eljárás bíróság általi folytatásához.
- 5 A kiadatási kérelem célja büntetőeljárás indítása a kábítószer-kereskedelem bűncselekményének 2016. május 11-én történt elkövetésével vádolt Dimas ellen, amely napon a FELICITE OUJDA TRANS cég NUM003. rendszámú teherautóját szállító Almería nevű hajó érkezett a nadori kikötőbe, és e teherautó három fekete bőröndöt rejtett, bennük 20 zacskóban összesen 100 000 db ecstasy tablettával (MDMA). A teherautó vezetőjét, valamint a kikötőben rá váró másik személyt elfogták, és mindketten azt állították, hogy az ecstasy tabletták Brüsszelből érkeztek, és hogy azokat Dimas szállította az autójával Rotterdamból Brüsszelbe, majd onnan kerültek Marokkóba.
- 6 Tekintettel a keresett személy holland állampolgárságára, a kérdést előterjesztő bíróság az EUROJUST ügynökségen keresztül felvette a kapcsolatot a holland igazságügyi hatóságokkal, és megküldte számukra a Marokkó által a saját állampolgárára vonatkozóan benyújtott kiadatási kérelmet, az európai elfogatóparancs kibocsátásának megfontolása végett.
- 7 A holland igazságügyi hatóságok válasza az EUROJUST részéről 2022. december 8-án küldött e-mail útján érkezett, amely arról nyújtott tájékoztatást, hogy a holland igazságügyi hatóságok nem bocsátanak ki európai elfogatóparancsot a marokkói kiadatási kérelemben leírt tények miatt, sőt mi több, ha Dimas elfogása Hollandiában történt volna, holland állampolgársága okán nem adnák át Marokkónak.
- 8 Dimas ellenzi a Marokkó számára történő átadását, többek között azzal érvelve, hogy uniós állampolgár és a holland hatóságok nem adnák át Marokkónak, valamint hogy Marokkóban valószínűleg megsértenék az alapvető jogait, mivel

állítására szerint kínzásnak fogják alávetni, sőt meg is ölhetik a marokkói politikával és a marokkói királlyal való nyilvános szembe helyezkedése miatt, ugyanis részt vett a marokkói rezsim elítélésére irányuló európai tüntetéseken az oslói (Norvégia) székhelyű Rif Nemzetgyűlés (N. A. R.) szervezésében, amely e tevékenységét a Facebook-oldalán teszi közzé.

- 9 A szóban forgó kiadatási eljárásban a határozathozatal és a keresett személy által felhozott érvekre a jelen bíróság válasza még nem született meg, és e bíróság szükségesnek tartja, hogy az általa előterjesztett kérdésekről a Bíróság határozzon.
- 10 Dimast 2023. május 31-én szabadlábra helyezték.
- 11 A kiadatási eljárás a jelen bíróság előtt [OMISSIS] folyamatban van.

AZ ALAPÜGY JOGI HÁTTERE

1 Az ügyben alkalmazandó szabályozás

A spanyol jog

A spanyol alkotmány 13. cikkének 3. bekezdése: Kiadás csak egyezmény vagy törvény alapján, a viszonyosság elvének megfelelően engedélyezhető. Kizárt a kiadás politikai bűncselekmények esetén; a terrorcselekmények nem tekintendők politikai bűncselekménynek.

A passzív kiadatásról szóló, 1985. március 21-i törvény 3. cikke: 1. Nem adhatók ki spanyol állampolgárok, sem pedig külföldi állampolgárok olyan bűncselekmények miatt, amelyek a nemzeti jogrend szerint a spanyol bíróságok hatáskörébe tartoznak. Az állampolgári minőséget a kiadásra hatáskörrel rendelkező bíróság a kiadatásról való határozathozatal során a spanyol jogrend megfelelő előírásaival összhangban vizsgálja, feltéve, hogy az állampolgárságot nem a kiadás megghiúsításának csalárd céljával szerezték.

2. Ha a kiadás megtagadására az előző bekezdésben meghatározott okokból kerül sor, és a cselekmény elkövetésének helye szerinti állam kéri, a spanyol kormány tájékoztatást nyújt az ügyészség számára a kiadatási kérelem alapjául szolgáló tényekről, hogy a keresett személy ellen adott esetben bírósági eljárás induljon. Megállapodás esetén megkéri a megkereső államot, hogy továbbítsa a lefolytatott intézkedések iratait vagy azok másolatát a büntetőeljárás Spanyolországban való folytatása céljából.

3. A kiadás megtagadható, ha a bűncselekményt a kiadást kérő ország területén kívül követték el, amennyiben a spanyol jog nem teszi lehetővé a Spanyolországon kívül elkövetett, azonos típusú bűncselekmény üldözését.

A Spanyol Királyság és a Marokkói Királyság között Rabatban, 2009. június 24-én létrejött kiadatási egyezmény 1. cikke:

A Szerződő Felek kölcsönösen vállalják, hogy a jelen egyezményben meghatározott szabályokkal és feltételekkel összhangban átadják egymásnak a két állam valamelyikének területén tartózkodó azon személyeket, akik ellen bűncselekmény miatt büntetőeljárás indult, illetve akiket a másik állam igazságügyi hatóságai által bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtása céljából keresnek.

3. cikk A Spanyol Királyság és a Marokkói Királyság között létrejött kiadatási egyezmény hatálya alá tartozó állampolgárok kiadatásának megtagadása

1. E két állam egyike sem adja ki a saját állampolgárait.
2. Az állampolgárságot a kiadatási kérelem tárgyát képező bűncselekmény elkövetésének időpontját tekintve kell vizsgálni.
3. A megkeresett Fél mindazonáltal vállalja, hogy büntetőeljárást indít – amennyiben arra hatáskörrel rendelkezik – azon saját állampolgárai ellen, akik a másik állam területén mindkét államban büntetendő bűncselekményt követtek el, amennyiben hozzá a másik Fél diplomáciai úton, vagy közvetlenül az Igazságügyi Minisztérium központi hatóságai útján a bírósági eljárás megindítására irányuló kérelmet nyújt be, amelyhez csatolja a birtokában lévő iratanyagokat, dokumentumokat, tárgyakat és információkat. A megkereső Felet a kérelme eredményéről tájékoztatni kell.

Az uniós jog

EUMSZ 18. cikk: A Szerződések alkalmazási körében és az azokban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül, tilos az állampolgárság alapján történő bármely megkülönböztetés.

Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében az ilyen megkülönböztetés tilalmára vonatkozó szabályokat fogadhat el.

EUMSZ 21. cikk, (1) bekezdés: A Szerződésekben és a végrehajtásukra hozott intézkedésekben megállapított korlátozásokkal és feltételekkel minden uniós polgárnak joga van a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz.

Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 19. cikk, (2) bekezdés: Senki sem toloncolható ki vagy utasítható ki olyan államba, vagy adható ki olyan államnak, ahol komolyan fenyegeti az a veszély, hogy halálra ítélik, kínozzák, vagy más embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek vetik alá.

2 *Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokai*

2.1 *A jelen bíróság ismeri a nagytanács 2016. szeptember 6-i ítéletét, és annak gyakorlati alkalmazása keretében közölte a holland hatóságokkal a Marokkói*

Királyság által a saját állampolgára tekintetében előterjesztett kiadatási kérelmet. A szóban forgó kiadatási eljárásban felmerült ügy kétségkívül számos ponton érintkezik az említett Bíróság által a fent említett ítéletben elemzett ügygel. Így az Európai Unió és a megkereső állam (Marokkói Királyság) között nincs kiadatási egyezmény, ezért a kiadatással kapcsolatos szabályok a tagállamok hatáskörébe tartoznak; mindazonáltal a Bíróság *2016. szeptember 6-i ítéletében* foglalt kijelentése szerint „[...] emlékeztetni kell arra, hogy a Szerződések EUMSZ 18. cikk szerinti alkalmazási körének értékeléséhez ezt a cikket együttesen kell értelmezni az EUM-Szerződés uniós polgárságról szóló rendelkezéseivel. Ennélfogva az ezen alkalmazási körbe eső helyzetek közé tartoznak különösen az *EUMSZ 21. cikkben* biztosított, a tagállamok területén történő szabad mozgás és tartózkodás gyakorlásához kapcsolódó helyzetek.”

2.2 Az ítélet 32. pontja pontosítja: „Márpedig az olyan nemzeti kiadatási szabályok, mint amilyenekről az alapügyben szó van, eltérő bánásmódról rendelkeznek attól függően, hogy az érintett személy saját állampolgár, vagy valamely más tagállam állampolgára, amennyiben azok alkalmazása ahhoz vezet, hogy az A. Petruhhinhoz hasonló, más tagállambeli állampolgároknak nem biztosítja azt a kiadás elleni védelmet, amely a saját állampolgárokat megilleti. Az ilyen szabályok ekképpen kihatással lehetnek a más tagállambeli állampolgárok Unión belüli szabad mozgására.”

2.3 A *nagytanács 2016. szeptember 6-i ítélete* elemzi a bűncselekmény büntetlenségének kockázatát, és rámutat arra, hogy: „39. Amint azt a főtanácsnok az indítványának 56. pontjában megjegyezte, a kiadás olyan eljárás, amely annak megakadályozására irányul, hogy az a személy, aki más államban tartózkodik, mint ahol állítólagosan bűncselekményt követett el, elkerülje a büntetését. Ugyanis – amint azt a Bíróság elé terjesztett észrevételeiben több nemzeti kormány is megjegyezte – míg az „*aut dedere, aut judicare*” (kiadás vagy büntetőeljárás) elvének megfelelően a saját állampolgárok kiadásának tilalmát általában ellensúlyozza a megkeresett tagállam lehetősége arra, hogy büntetőeljárást folytasson le saját állampolgáraival szemben a területén kívül elkövetett súlyos bűncselekmények miatt, e tagállam főszabály szerint nem rendelkezik hatáskörrel az ilyen cselekmények elbírálására, ha a feltételezett bűncselekménynek sem az elkövetője, sem a sértettje nem az említett tagállam állampolgára. A kiadás ekképpen lehetővé teszi annak elkerülését, hogy büntetlenül maradjanak a valamely állam területén olyan személyek által elkövetett bűncselekmények, akik onnan megszöktek”.

2.5 „47. A tagállamok és valamely harmadik állam közötti kiadásra vonatkozó uniós jogi szabályok hiányában – egyidejűleg küzdve a bűncselekmények büntetlenül maradása ellen – az uniós jog szerint létező összes bűnügyi együttműködési és kölcsönös jogsegélyre irányuló mechanizmust igénybe kell venni az uniós polgároknak olyan intézkedésektől való megóvása érdekében, amelyek megfoszthatják őket az *EUMSZ 21. cikkben* biztosított szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joguktól.”

2.6 „48. Ekképpen az alapügyben szóban forgóhoz hasonló helyzetben előnyben kell részesíteni az érintett állampolgársága szerinti tagállammal való információcserét, annak érdekében, hogy e tagállam hatóságai lehetőséget kapjanak európai elfogatóparancs kibocsátására büntetőeljárás lefolytatása céljából, feltéve, hogy nemzeti joguk szerint hatáskörrel rendelkeznek a büntetőeljárás lefolytatására e személlyel szemben a területükön kívül elkövetett cselekmények vonatkozásában. A 2002/584 kerethatározat 1. cikkének (1) és (2) bekezdése ugyanis ilyen esetben nem zárja ki azt, hogy a bűncselekmény feltételezett elkövetőjének állampolgársága szerinti tagállam európai elfogatóparancsot bocsásson ki e személy büntetőeljárás lefolytatása céljából történő átadása érdekében.”

2.7 *A nagytanács 2016. szeptember 6-i ítéletének* valamennyi kiemelt pontja alkalmazható a jelen kiadási eljárás ügyében. E bíróság álláspontja szerint azonban a jelen ügyet a fent említett ítélettől megkülönböztető tény a Marokkói Királyság kiadási kérelméről értesített holland hatóságok válaszában rejlik. A holland hatóságok tájékoztatták e bíróságot arról, hogy a kiadási kérelemben foglalt tények alapján nem bocsátanak ki európai elfogatóparancsot Dimas tekintetében, egyúttal azt is közlik, hogy amennyiben e keresett személyt Hollandiában fogták volna el, holland állampolgárságára tekintettel nem adnák át Marokkónak.

2.8 Megállapítható tehát, hogy az Európai Unióhoz nem tartozó harmadik állam által keresett személy az (uniós) országában ugyanolyan védelemben részesül a harmadik állam kiadási kérelmével szemben, mint ahogyan Spanyolország a spanyol állampolgárokat védi az ugyanezen harmadik állam kiadási kérelmével szemben. A spanyol belső jog szerint azonban a spanyol állampolgárok kiadására vonatkozó tilalom Spanyolországban nem vonatkozik a holland állampolgárságú állampolgárokra.

2.9 *A spanyol alkotmány nem tartalmaz olyan kifejezett szabályt, amely tiltaná a spanyol állampolgárok más államnak történő kiadását. Szerepel azonban ilyen tilalom a Marokkói Királysággal kötött kétoldalú kiadási megállapodásban, amelynek 3. cikke kimondja, hogy e két állam egyike sem engedélyezi a saját állampolgárai kiadását. Ilyen esetben azonban a megkeresett állam vállalja, hogy büntetőeljárást indít – amennyiben arra hatáskörrel rendelkezik – azon saját állampolgárai ellen, akik a másik állam területén mindkét államban bűncselekményként büntetendő bűncselekményeket követtek el.*

2.10 A keresett személy nem spanyol állampolgár, és nem is Spanyolországban lakik, valamint a kiadási kérelem nem tartalmaz olyan információt, amely arra engedne következtetni, hogy a spanyol bíróságok hatáskörrel rendelkeznek egy kábítószer-kereskedelemmel kapcsolatos olyan bűncselekmény tárgyalására, amelynek megvalósítása egyetlen spanyol területet sem érint, mivel Rotterdamban kezdődik, Brüsszelben folytatódik, és az MDMA tabletták Nadorba érkezésével fejeződik be.

2.11 E bíróság arra vár választ, hogy az *EUMSZ 21. cikkben* rögzített – az állampolgárság alapján történő hátrányos megkülönböztetés *EUMSZ 18. cikk* szerinti tilalmához való jogban foglalt – szabad mozgáshoz való jog gyakorlása keretében Spanyolországban tartózkodó holland állampolgárra a Hollandiában a holland állampolgárok Marokkónak történő kiadatására vonatkozó – a spanyol állampolgárok Marokkónak történő kiadatása tilalmával megegyező – tilalom alkalmazandó-e, még akkor is, ha e tilalom alkalmazása a kétoldalú kiadatási megállapodásból eredő kötelezettségek megsértésével jár, és büntetlenséget eredményezhet a kiadatási kérelem alapjául szolgáló bűncselekmény tekintetében.

A fenti ismertetett okokból

A TANÁCS A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZ:

A jelen kiadatási eljárást az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálásáig felfüggeszti.

Előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni az *EUMSZ 18. cikket* és az *EUMSZ 21. cikk (1) bekezdését*, hogy az uniós tagállam és egy harmadik állam között létrejött kétoldalú kiadatási megállapodásban az állampolgárok átadására foglalt tilalmat ki kell terjeszteni más uniós tagállamok azon állampolgáira, akik a megkeresett tagállam területén – ahol szabad mozgáshoz való joguk gyakorlása keretében tartózkodnak – állampolgárságuk okán nem egyeztek bele a harmadik állam által kért kiadatásba?

2) Ha a keresett személy állampolgársága szerinti uniós tagállam megtagadja a kiadatási kérelem tárgyát képező cselekmények üldözése céljából elfogatóparancs kibocsátását arra tekintettel, hogy a keresett személyt az ugyanezen államban történő elfogása esetén az állampolgársága okán nem adnák ki, egy harmadik állam által kért kiadatás ügyében a megkeresett tagállamot kötelezi-e az állampolgárság szerinti tagállamnak a megkeresett tagállam területén, szabad mozgáshoz való jogának gyakorlása keretében tartózkodó saját állampolgára vonatkozásában hozott határozata?”

[OMISSIS]

Jelen végzésünkkel a fentieket határozzuk, elrendeljük és aláírjuk. [Záró eljárási formulák].